

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 310/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného HKP Legal, s.r.o., Fedinova 9, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava I (predtým Okresného súdu Bratislava I) v konaní sp. zn. 5T/108/2007 v období po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 259/2022 z 25. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/108/2007 v období po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 259/2022 z 25. januára 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 500 eur** , ktoré **j e** Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením z 28. mája 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa (doručenú 24. marca 2025), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 25 000 eur a náhradu trov konania 949,17 eur. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh a vyjadrenia odporcu vyplýva, že 2. mája 2000 bolo uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Bratislave vznesené sťažovateľovi obvinenie pre trestný čin obmedzovania osobnej slobody a trestný čin vydierania.

3. Okresný súd vzal uznesením sp. zn. 3Nt/48/00 z 3. mája 2000 sťažovateľa do väzby. Na základe sťažovateľom podanej sťažnosti bol sťažovateľ prokurátorom prepustený na slobodu.

4. Dňa 26. septembra 2000 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I voči sťažovateľovi obžalobu. Následne bol 12. októbra 2000 vydaný trestný rozkaz, ktorým bol sťažovateľ uznáný vinným zo spáchania trestného činu obmedzovania osobnej slobody, vydierania a ublíženia na zdraví, pričom mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov nepodmienečne. Proti predmetnému trestnému rozkazu podal sťažovateľ včas odpor.

5. Okresný súd na hlavnom pojednávaní 15. januára 2015 vyhlásil rozsudok, ktorým bol sťažovateľ uznáný vinným zo spáchania trestného činu obmedzovania osobnej slobody v súbehu s trestným činom vydierania, pričom bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní štyroch rokov.

6. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3T/52/2015 bol napadnutý rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

7. Na základe podanej sťažnosti ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 259/2022 z 25. januára 2023 vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

8. Počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa a po vydaní nálezu ústavného súdu sa uskutočnili ešte štyri ďalšie hlavné pojednávania, a to 7. apríla 2022, 3. augusta 2022, 16. novembra 2022 a 13. januára 2023, avšak ani na týchto pojednávaniach nebolo v trestnej veci sťažovateľa meritórne rozhodnuté. Napriek nálezu ústavného súdu a množstvu hlavných pojednávanií (celkom 53, pozn.) nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti vo veci sťažovateľa rozhodnuté ani po viac ako 24 rokoch.

9. V čase rozhodovania ústavného súdu je vo veci samej rozhodnuté rozsudkom mestského súdu sp. zn. 5T/108/2007 z 9. apríla 2025, ktorým bol sťažovateľ oslobodený.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Podstata argumentácie sťažovateľa spočíva v poukazovaní na pasivitu mestského súdu.

11. Sťažovateľ odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia tým, že u neho došlo a stále dochádza k pocitom bezmocnosti, dlhotrvajúcemu pocitu márnosti z nespravodlivosti a nemožnosti

uplatnenia svojich práv v súdnom konaní. Došlo k trvalému poškodeniu jeho rodinných aj spoločenských vzťahov, strate zamestnania a vážnym zdravotným problémom.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

12. Mestský súd vo svojom vyjadrení z 17. júna 2025 uviedol, že vo veci bolo potrebné vypočúť svedka [REDAKOVANÉ], bytom v Maďarskej republike. Dňa 6. februára 2023 bol vypracovaný európsky vyšetrovací príkaz a toho istého dňa bol pribratý do konania prekladateľ pre účely jeho prekladu a zaslania Ministerstvu spravodlivosti Maďarskej republiky. Dňa 15. januára 2024 bolo zistené, že bývalá asistentka spisovej kancelárie preklad nezaslala Ministerstvu spravodlivosti Maďarskej republiky, preto bol ešte v ten deň odoslaný a odpoveď naň bola mestskému súdu doručená 20. novembra 2024. Dňa 9. apríla 2025 bolo na hlavnom pojednávaní rozhodnuté vo veci samej, pričom sťažovateľ bol oslobodený, keďže sa nepodarilo preukázať, že skutok spáchal. Mestský súd konštatuje, že v danom konaní bol nečinný od 15. januára 2024 v dôsledku porušenia povinností asistentkou kancelárie. Po doručení odpovede konal vo veci bezodkladne a meritórne rozhodol.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie mestského súdu sťažovateľovi pre účely jeho vyjadrenia, pretože sa od jeho repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií. Ústavný súd po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany odporcu k priet'ahom v konaní a do akej miery.

14. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

17. Sťažovateľ bol obžalovaný z trestného činu obmedzovania osobnej slobody a trestného činu vydierania, čo patrí medzi bežnú trestnú agendu všeobecných súdov, ktorá nevykazuje znaky mimoriadnej zložitosti. U sťažovateľa nebolo zistené správanie, ktorým by sa snažil mariť priebeh konania. Pokiaľ ide o správanie samotného mestského súdu, ten po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 259/2022 z 25. januára 2023 začal vo veci konať, avšak pochybením bývalej asistentky došlo k neodoslaniu európskeho vyšetrovacieho príkazu a tým k cca 11-mesačnej

nečinnosti. Po doručení odpovede nariadil mestský súd pojednávanie s cca 4-mesačným odstupom. Prieťahy v konaní tak predstavujú cca 15 mesiacov, a to v dôsledku procesného pochybenia a neprimerane dlhého časového odstupu od doručenia odpovede k termínu hlavného pojednávania vzhľadom na to, že šlo o reštančnú vec, v ktorej už dokonca ústavný súd predtým konštatoval prieťahy v konaní.

18. Vo vzťahu k argumentácii mestského súdu, ktorý poukázal na hrubé pochybenie v konaní asistentky spisovej kancelárie, je nutné uviesť, že tieto skutočnosti nemôžu byť dôvodom zmarenia ústavných práv sťažovateľa a nezbavujú odporcu zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Fakt, že išlo o reštančnú vec, mal konajúci súd v rámci svojho postupu zohľadniť.

19. Ústavný súd 30. júna 2025 zistil, že rozsudok vo veci samej si sťažovateľ prebral 9. júna 2025, pričom sa vzdal práva na podanie odvolania. Prokurátor si ho prevzal 4. júna 2025 a 8-dňovú lehotu na podanie odvolania zjavne nevyužil, keďže právoplatnosť vo veci síce formálne vyznačená nie je, ale k 30. júnu 2025 nebolo odvolanie mestskému súdu doručené. V dôsledku toho ústavný súd neuložil mestskému súdu povinnosť konať vo veci bez zbytočných prieťahov [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] (bod 4 výroku nálezu).

20. Ústavný súd posudzoval len časový úsek po náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 259/2022 z 25. januára 2023, nie celú dĺžku konania, ktorá je nepochybne extrémna. V rámci časového úseku od uvedeného nálezu ústavného súdu, ktorým boli už skôr konštatované prieťahy v konaní, do podania tejto ústavnej sťažnosti možno považovať za prieťahy v konaní časový úsek v trvaní cca 15 mesiacov. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd hodnotí postup mestského súdu v napadnutom konaní ako procesne chybný (neodoslanie európskeho vyšetrovacieho príkazu) a neprimerane zdĺhavý najmä s ohľadom na reštančnosť veci, ktorý nemožno považovať za zlučiteľný so základným právom sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a jeho právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto vyslovil porušenie označených práv (bod 1 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadost'učinenia 25 000 eur. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023). S prihliadnutím na to, že ústavný súd posudzuje len časový úsek od skoršieho nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 259/2022 z 25. januára 2023, postup súdu a význam sporu pre sťažovateľa, bolo mu priznané finančné zadost'učinenie 1 500 eur v zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti sa jeho návrhu nevyhovuje (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trovy

22. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania pred ústavným súdom v žiadanom rozsahu v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu). Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 949,17 vrátane DPH.

23. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnomu zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných od 1. januára 2025 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu